

V letu 2018 je Katedra za prostorsko planiranje (KPP) zaznamovala kar dve pomembni obletnici. Minilo je 60 let, odkar je prof. Saša Sedlar na takratni Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo ustanovil Katedro za komunalno tehniko (predhodnico KPP), in 45 let od ustanovitve interdisciplinarnega podiplomskega študija prostorskega in urbanističnega planiranja – IPŠPUP.

V ta namen smo 9. novembra 2018 organizirali okroglo mizo **Prostorski načrtovalci 21. stoletja in njihova vloga pri urejanju in načrtovanju slovenskega prostora**, ki jo je pospremil izid znanstvene monografije z istim naslovom.

Ponosni smo, da se je na okrogli mizi zbralo 136 domačih in tujih udeležencev. Prišli so predstavniki šestih resornih ministrstev in drugih državnih institucij, predstavniki slovenskih občin, upravnih enot in regionalnih razvojnih agencij, predstavniki nevladnih organizacij in društev, akademske in raziskovalne sfere ter gospodarskih družb, med katerimi je bilo tudi veliko diplomantov IPŠPUP. Veseli nas, da je dogodek pritegnil tudi lepo število študentov različnih študijskih programov.

Posebej smo počaščeni, da so se s prispevki v monografiji in prisotnostjo na okrogli mizi na povabilo odzvali tudi predstavniki fakultet iz Zagreba, Osijeka, Banjaluke in Beograda ter predstavnik Primorsko-goranske županije iz Hrvaške.

Dogodek je bil razdeljen na dva dela. V prvem smo se posvetili Katedri za prostorsko planiranje in študiju

Slika 1: Nagovor predstojnice KPP dr. Mojce Foški.

Slika 2: Udeleženci posveta.

prostorskega načrtovanja od njihovih začetkov pa vse do danes ter pogledali tudi v v prihodnost. Kot je bilo navedeno že uvodoma, začetki Katedre za prostorsko planiranje (KPP) segajo v leto 1958, ko je bila na FAGG ustanovljena Katedra za komunalno tehniko. Prvi predstojnik katedre, prof. dr. Saša Sedlar, se je uvrščal v generacijo funkcionalistično usmerjenih arhitektov – urbanistov. Oddelek za arhitekturo takrat (in tudi kasneje) ni imel posluha za planerski urbanizem, zato je ta nujna pedagoška dejavnost našla svoj prostor na tako imenovanem Geodetsko-komunalnem oddelku FAGG, ustanovljenem leta 1956.

Pedagoško področje urbanizma se je sčasoma vse bolj profiliralo in tako je leta 1964 ustanovljena Katedra za urbanistično planiranje. Z leti se je pokazala nujnost po razširitvi pedagoškega in raziskovalnega dela tudi na podeželje, občine in regionalni prostor. Zato se je leta 1978 katedra preimenovala v bolj prepoznavno Katedro za prostorsko planiranje, ki deluje pod tem imenom kot pedagoško-raziskovalna enota še danes.

IPŠPUP se je z bolonjsko prenovo študijskih programov preoblikoval v drugostopenjski magistrski študijski program prostorsko načrtovanje. Študij je bil prvič akreditiran v letu 2008 in prvič razpisan v študijskem letu 2011/2012 s predvidenim izvajanjem vsako drugo leto. IPŠPUP pa je v skladu z zakonskimi določili dokončno ugasnil 30. 9. 2016. Tako KPP kot študij prostorskega načrtovanja stalno delujeta v okviru Oddelka za geodezijo, danes na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.

Seveda pa je naša želja predvsem, da bi bili naši magistranti pri svojem delu uspešni in bi se z znanjem, pridobljenim med študijem, razvijali v priznane strokovnjake in dobre sogovornike pri prostorskih dilemah. Tukaj smo zaradi njih in naša odgovornost je, da naredimo vse za njihovo čim boljše podlago za strokovni razvoj.

Okrogla miza v drugem delu se je pričela s petimi uvodnimi predstavami, v katerih so govorniki podali svoj pogled na vlogo prostorskega načrtovanja in prostorskih načrtovalcev v 21. stoletju. Predstavitve so bile raznolike in polne izzivov za razpravo, ki je sledila. Smer zaključkov je v uvodnem pozdravu podal že

Slika 3: Gosti z Beograda, Banja Luke in Osjeka.

prof. Krunoslav Šmit, dekan Fakultete za arhitekturo Univerze v Zagrebu, ko je izpostavil predvsem teme, kot so prenormiranje in prevelika formalizacija postopkov urbanističnega in prostorskega načrtovanja, ki so pogosto v nasprotju z zdravorazumskim pogledom na problematiko; pomanjkanje želje po oblikovanju in uresničevanju dolgoročne vizije za razvoj in afirmacijo metod načrtovanja, pogosto zaradi prevelikega vpliva privilegiranih družbenih skupin; reaktivno načrtovanje ob dogajanju, ki se v prostoru razvija brez nadzora; izzivi, ki odpirajo participativno in sektorsko načrtovanje, s stalno potrebo po izboljšanju metod integriranega pristopa k načrtovanju; zmanjševanje števila prebivalstva z manj otroki, več starejšimi ter izseljevanja in preseljevanja, kar se dramatično zrcali predvsem v vaseh in manjših mestih; načrtovanje ubranih aglomeracij kot središč razvoja; ponovna aktivacija degradiranih območij ter uveljavitev ponovne rabe tudi na področju prostorskega planiranja in urbanizma; iskanje odgovorov na vse očitnejše izzive podnebnih sprememb in ne nazadnje iskanje odgovorov na vprašanja, kot so: Kaj je javni prostor, kaj je javni interes?; Kaj je pravi ukrep oziroma katere so ustvarjene dodane vrednosti na posameznem območju?; Kako ohranjati in uveljavljati kulturno in naravno dediščino, še posebej zaradi velikih pritiskov turizma?

Tudi drugi govorniki in razpravljavci na okrogli mizi so poudarili, da se je treba odmakniti od zgolj formalnih in procesnih okvirov prostorskega načrtovanja ter da se je spet treba začeti poglobljeno ukvarjati z vsebino in težavami, ki v slovenskem prostoru ostajajo že dlje nerešene. Kot je rekel v svojem nastopu dr. Aleš Mlakar, imamo prostorski načrtovalci v 21. stoletju »voljo, znanje in smo v stanju tudi sprejemati odločitve«. Nastop je sklenil z mislijo: »Politiki se menjajo ..., a mi bomo ostali prostorski načrtovalci tudi v 21. stoletju.«

Več si o dogodku z video posnetki, fotogalerijo, predstavitvami govorcev in v celoti objavljeno monografijo *Prostorski načrtovalci 21. stoletja* lahko ogledate na povezavi: <https://www.fgg.uni-lj.si/prostorski-nacrtovalci-21-stoletja/>.